

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
Storstrøm

J.nr.

Ref. sxl

Den 25. september 2009

Referat af hovedfølgegruppemøde d. 15. september 2009

Tilstede

- Helle Jessen, Friluftsrådet
- Frans Bach, Nordea-fonden
- Jeppe Jørgensen, DGI Vestsjælland
- Anna Fjordside, Danmarks Naturfredningsforening
- Svend S. Jensen, stirådene i Slagelse kommune
- Per Harding, stirådene i Næstved kommune
- Anne-Mette M. Andersen, Sydvestsjællands Museum
- Claus Jespersen, SNS Storstrøm
- Anders Gedde, Næstved Kommune
- Sara Lindholt, SNS Storstrøm
- Flemming Kortsen, Slagelse Kommune
- Jørgen Gerner Hansen, Næstved Kommune

Afbud: Jens Erik Rasmussen, Næstved Turistråd (og fra suppleant)

Ikke mødt: Lars Christensen, Gefion

Desuden deltog Christian Petersen, Dansk Rideforbund i det første punkt.

Claus Jespersen oplyste, at Dansk Handicapforbund ikke havde ønsket at komme, men ønskede mest mulig hensyn til handicappede i projektet. Integrationsrådet fra Næstved sender en repræsentant næste gang. Desuden vil der være et tema om naboforholdene.

Referatet fra 1. møde blev godkendt.

1. Præsentation af rytternes ønsker til stien

Christian Pedersen gjorde opmærksom på, at ifølge Friluftsrådets handlingsplan er ridning ikke tilgodeset, og slet ikke i denne region. For Dansk Rideforbund og Dansk Islandshesteforening er det derfor en principiel sag, som man vil forfølge politisk. Der har været afholdt et konstruktivt positivt møde i Friluftsrådet mellem rytterorganisationerne og repræsentanter fra

projektet. Det er aftalt, at rytterne sammen med Anders Gedde Petersen går ud og ser på konkrete løsninger. Endelig vil Dansk Rideforbund og Dansk Islandshesteforening gerne stille sig til rådighed for at opdrage de lokale ryttere.

Dansk Rideforbund anerkender at det kan være vanskeligt at tilgodese alle parter i de smalle passager, og man vil ved dæmninger eller smalle steder gerne ride neden for dæmningen. Som rytter vil man være tilfreds med et hovslag på 30 cm. Der skal dog være luft til de andre. Derfor foreslås at fjerne skærvelaget, så tracéet bliver bredere. Som rytter vil man meget gerne kunne ride to og to ved siden af hinanden. Rytterne ønsker at kunne ride på hele strækningen. Dansk Rideforbund mener, at rytterne vil af sig selv holde sig væk fra "myldretiderne".

Svend S. Jensen sagde, at der er to grupper: Dem, der selv har hest synes det er oplagt. Dem, der ikke er vant til heste har mange forskellige billeder, og dem er man nødt til at tage hensyn til. Ved megen ridning bliver en ridesti ikke rar at gå på. Det er man også nødt til at tage hensyn til. Der er en reel bekymring for at det går ud over den sikre skolevej. Vi går i stirådene i Slagelse efter en bred anvendelse, og det er derfor ikke så simpelt som fremstillet.

Per Harding sagde, at der ikke er ryttere i Hyllinge Stiråd, men en del i Næstved Stiråd, som meget gerne vil have mulighed for ridning. Det er vigtigt at se på de erfaringer, man har andre steder, og det var påfaldende, at man flere steder i Jylland ikke kunne se, at der bliver redet. Der er nogle steder hvor der er for snævert. Derimod tvivler på løsning, hvor der rides nedenfor både pga. nabohensyn og besværlig slåning. Ikke interesseret i for bred asfaltsti, men ser gerne en kombineret sti med mulighed for at løbe i grus.

Christian Petersen sagde, at det handler meget om følelser. Man kan godt se, at det er et problem, hvor der er høje passager. På Anne-Mette Andersens spørgsmål om der er ryttere, der vil ride hele strækningen svarede han, at især islandsrytterne gerne vil kunne ride på tur, overnatte i shelters og have hesten i fold. Omvendt er rytterne også realistiske og tager sikkerhed alvorligt. Man vil gerne kunne ride på hele strækningen, men det er ikke ultimativt.

På Anna Fjordsides spørgsmål til rytternes gennemgang svarede Christian Petersen, at man havde vurderet, at tracéet var bredt nok til alle grupper. Man har dog ikke gået den samlede strækning igennem. Skov- og Naturstyrelsen har ved deres gennemgang i felten fundet flere steder, hvor tracéet er meget smalt. Anders Gedde Petersen fra Næstved Kommune har tilbudt at se på strækningen sammen med rytterne, og det sker d. 17. september. Dansk Rideforbund og Dansk Islandshesteforening mener at 3 meter er nok til at rumme ridesti, asfalt og mellemstykke.

Claus Jespersen sagde, at man på turen til Jylland havde set fire forskellige strækninger. Der er færre konflikter med en kombineret sti med asfalt ved

siden af befæstet (græs)sti. Det blev meget tydeligt præciseret, at hvis det er en lav anvendelse med få ryttere er der ingen problemer. Hvis der er en rideskole eller lignende bliver det redet op, hvilket kan give konfrontationer. På mødet i Friluftsrådet blev det oplyst, at et ridespor kræver et frirum på 1,5 m i bredden. I Jylland fik vi at vide, at spor skal være slået tre gange om året samt at der ikke må være skygger, dvs. krav om hyppig beskæring af siden.

Den politiske beslutning er, at det er en sti, der primært skal bruges til cyklende og gående. Det er breddeidrætsdelen. Vi skal nok regne med 2 til 2,5 m cykelsti, der er asfalteret, da der er mere hverdagstransport her end på de jyske stier. Der er derfor brug for at cyklister kan mødes hhv. cykle 2 og 2. Dvs. 1,5 m til ryttere og 2,5 til øvrige er mere end 2,7.

Christian Petersen sagde, at rytterne ikke er ude på at budgettet skal sprænges. Man vil derfor gerne se på, hvor der er plads.

Anders Gedde Petersen sagde, at han forventer, at rytterne efter gennemgangen i marken kommer med et konkret forslag, som kan tages op på næste hovedfølgegruppemøde.

Svend S. Jensen sagde, at der er varm opslutning om den hovedoverskrift om at prioritere cyklende og gående. Kan det kombineres med ridning? Vil rideskoler bruge det, vil det nok ødelægge det, da det kan skræmme andre væk. Han synes, det er en god ide at lave en delstrækning med ridning. Omvendt, hvis den forventede og mulige hestetrafik er meget lav, er der ingen grund til at bruge mange penge på dem.

Claus Jespersen sagde, at den store interesse for ridning er vist tæt på Næstved.

Helle Jessen gjorde opmærksom på, at kommercielt brug (rideskoler) kan reguleres ved forbud eller betaling. Hun oplevede, at man i Jylland mente at have en forpligtigelse over for alle brugere.

Jørgen Gerner Hansen mente, at man må finde ud af hvor langt det kan række. Det kan også blive en øvestrækning for begyndere – et dilemma. I Næstved har man kigget på kommunevejene, og man kan eks. lave noget med grus i den ene side langs med kommuneveje, så kan det bindes sammen. Han mener ikke, at fodgængere og ryttere kan bruge det samme spor.

Christian Petersen oplyste, at ingen rider ud på en hest de ikke har styr på. Men det er rigtigt, at hesten er et flugtdyr. Han har hørt flere positive ting, som er værd at arbejde videre med. Rytterne mener, at stien skal have så mange brugere som muligt, og at der vil være delstrækninger, der ikke vil blive brugt.

Claus Jespersen sagde, at man har en forståelse for rytternes ønske og lyst til at finde vilje til en løsning. Formålet er at få flest mulige ud i naturen. Kan

det kombineres med ridning, vil vi gerne det. Men vi har ikke finansiering til en ridesti.

Han gav et eksempel på en konflikt SNS oplever pt. hvor man aht. naturplejen har lavet en fold rundt om søen, der afgræsses med kreaturer. Det har mange klaget, da de er bange for at gå ind i en fold med kreaturer. Man må konstatere, at sådan er der en del byboere, der har det. Derfor er opgaven at få tingene til at spille sammen i det omfang, det kan.

De to vejpassager er et problem. Derfor er det ikke muligt at lave en ridesti Næstved centrum til Slagelsevejen. Det samme fra Skælskør til Tjæreby. Det er vigtigt at konstatere, at det kræver lidt økonomi at lave et ridespor, også ved et trace i et andet niveau. Dvs. et ridespor kan komme på et senere tidspunkt eller skal der findes ekstra penge, da bevillingen ikke er givet til rideinteressen. Der er derfor grænser for, hvor meget ekstra finansiering, der er til ryttere. Der vil også være ekstra udgifter til vedligehold, da et evt. asfalspor ved siden af ridesporet skal holdes tørt, dvs. fejles fri for grus, blade osv., som sprøjtes op ved ridning. Det vil den endelige prioritering afspejle.

Frans Bach oplyste, at cyklende og gående står central for Nordea-fonden. Man har naturligvis ikke noget imod at man går ud og kigger på forholdene. Formålet for projektet er at kombinere natur og aktivitet. Man må også meget gerne tænke i fremtidsmuligheder, da projektet skal leve i mange år endnu.

Claus Jespersen sagde, at han havde været glad for konstruktiv dialog med rytterne. Vi kan drøfte de konkrete muligheder på næste møde, når der har været en grundig gennemgang i marken.

2. Erfaringer fra turen til Jylland

Anna Fjordside sagde at stnemel er ikke bare sten. Det samme gælder asfalt. Bredden er væsentlig i forhold til at hindre bilkørsel. Der skal være fokus på formidlingspunkter som vi så ved Vejle ådal.

Frans Bach mente, at det var tydeligt, at Vejlestien ikke spærret ordentlig af. Det er vigtigt med ordenshåndhævelse.

Svend S. Jensen sagde, at en del af stien jo vil være skolesti/transportsti. Lokalt har man derfor en diskussion om lys. Så man eksempler på det?

Jørgen Gerner Hansen oplyste, at der er lys mm på stierne inde i byerne. Det var tydeligt, at de ændrer karakter ved byerne.

Claus Jespersen sagde, at det var tydeligt at de stier, vi så, var ude på landet. Vi kan derfor forvente langt større trafik på vores strækning da, vi har flere købstæder/landsbyer med hverdags(cykel)trafik.

Per Harding sagde at det var sjovt at se forskellige typer stier. Han var betaget af den meget flotte stenmelssti. Men han er sikker på, at skal der være flest mulige brugere, så skal man have asfalt. Han savnede at se noget at det, der ligger ved siden af stien.

Frans Bach sagde, at på hele formidlingsdelen var de jyske stier forholdsvis gamle stier. Arbejdsmarkedets Feriefond har lavet noget moderne i Nord-sjælland.

Claus Jespersen sagde, at lige nu er der fokus på det, der skal i udbud. I 2010 skal vi tale formidling.

Sara Lindholt sagde, at SNS godt kan levere et kort med krydser på hvor hvilke faciliteter (der er tidligere udleveret foldere til stirådene over lokaliteter med eksempler på faciliteter). Når arealerne skal udpeges nu, skyldes det lokalplanprocessen, som tager noget tid.

Claus Jespersen sagde, at det ville være oplagt at inddrage Gerlev og museet i formidlingen.

Svend S. Jensen sagde, at Skørpinge Stiråds forslag ville være overordnede ideer til hvor der kan være hvad, og man må derefter arbejde med dem. De arbejder således med tre konkrete arealer med hvert sit formål.

Jesper Jørgensen oplyste, at der findes flere forskellige koncepter med motionsbaser, hvor nogle er østligt inspirerede. De kulturelle og friluftsmæssige ting også spændende og gerne kombination. Lokale- og anlægsskuffen har udgivet "Steder på ruten" forslag til faciliteter langs sådanne ruter - se <http://www.loa-fonden.dk/publikationer/boeger/produkter/steder-paa-ruten>

Anna Fjordside spurgte om det er belægningen eller informationen, der skal sikre helheden?

Frans Bach sagde, at det er vigtigt at stien fremstår som et samlet anlæg.

Sara Lindholt oplyste, at anlæg og faciliteter skal i udbud og dermed får en hvis ensartethed, fordi det f.eks. forventes at blive et firma, der laver alle sundhedspladser.

Flemming Kortsen sagde, at det er vigtigt, at formidlingen også er med til at skabe helhed.

Anne-Mette Andersen sagde, at museerne vil meget gerne bidrage til formidlingsdelen, men kan ikke gøre det gratis. De vil gerne være med til at sikre, at der formidles rigtigt med korrekt brug af kilderne.

Per Harding oplyste, at stirådene i Næstved Kommune havde mødtes i sidste uge til en uformel snak om hvad man gerne vil have. Der er bred enighed om, at man ikke er interesseret i en meget bred asfaltsti. Der kom på

mødet et forslag om, at man kunne købe gamle godsvogne til udstillinger / museum / madpakkehus, det kunne være en rød tråd.

Jørgen Gerner Hansen sagde at vi skal overveje hvor er tingene udsat for hærværk – ude på landet eller bynært? Det skal med i planlægningen af placeringen. Og hvis man f.eks. ønsker togvogne til udstilling, skal der jo også tages stilling til hvem der skal sørge for at låse op og i, renholdelse osv.?

Anne-Mette Andersen understregede, at det er vigtigt at huske at afsætte penge til formidling, huset/togvognen er ikke nok.

Jesper Jørgensen sagde, at hærværk hører man ofte om. Overnatningsfaciliteter skal ligge, så man skal gå 3-500 m fra p-pladsen. Skoleklasser skal bruge 2-3 sheltere for at kunne være der.

Helle Jessen sagde, at syntes at Anders Søsted havde en fin tilgang med ikke at lade de 5% ødelægge det for de resterende 95%. Hun var overrasket over at kørsel på langs med traktorer mm. er et problem, men vi har vel ikke tænkt på at forbyde landbrug langs stien.

Claus Jespersen sagde, at diskussionen om nabohensyn venter vi med at tage til næste gang. Det forbereder vi et notat på. Det kan betale sig at have tænkt over forskellige former for uhensigtsmæssig adfærd og have drøftet det med politiet. Vi drøfter forskellige problemstillinger ifht. naboerne med de tre nabo-repræsentanter. Vi fik i Jylland set mindst af var det avancerede mht. faciliteter og mht. at skabe sammenhæng. Det er en opgave rundt om dette bord at sikre, at det bliver en del af dette projekt, så vi lever op til ansøgningen.

3. Drøftelse af belægning

Anders Gedde Petersen oplyste at kommunen har lavet mange stier – også på nedlagte jernbanestrækninger. Vi forestiller os, at der kommer en del cyklister på disse stier – både udflugt/fritid og hverdag – skole/arbejde. Der har tidligere været mange bekymrede forældre f.eks. i Hyllinge, som nu får en sikker rute. Hvis stien skal kunne bruges som skolevej, er det et krav, at der er en hård belægning, så man kan cykle hele året og snerydte/glatførebekæmpe. Næstved Kommunes vejfolk ønske er derfor en asfaltbelægning.

Mht. bredde har man mange erfaringer. Vejreglerne (som ikke er bindende) siger at en dobbeltrettet cykelsti skal være min. 2,5 m bred. Det er begrundet i trafiksikkerhed. Hvis stien er for smal rammer man hinanden når man cykler, fordi begge parter vil forsøge at blive på asfalt og ikke køre ud over kanten. I Næstved har man udvidet stier, som i første omgang var for smalle, fordi der skete trafikulykker. Desuden kan driftsafdeling køre med deres grej, hvis den har standardbredden – kanten knækker ikke så nemt, da traktoren kan køre inde på asfalten. Den samme melding kommer fra Slagelse. Den ekstra udgift til bredere asfalt sparer sig hjem i vedligeholdelse. Argu-

menterne for et smallere spor er at så kan der være plads til ridning. Det behøver ikke være en sort asfalt, man kan godt få en glat belægning i en anden farvenuance. Hvis der er et ridespor kan man gå i det i stedet for på asfalten. Levetiden på en asfaltbelægning vil være 20-25 år.

Det er vigtigt at hindre uønsket motorkørsel, og man skal tage farten af cyklerne ved vejtilslutninger – det kan gøres med steler og forskudte bomme. Man har gode erfaringer med den slags. Mht. ulovlig kørsel skal der være et tæt samarbejde med politiet. De fleste knallerter har i dag nummerplader, og det er derfor nemmere at anmelde dem.

Anna Fjordside spurgte, om stenmel ikke er interessant?

Helle Jessen sagde, at hun også fandt stenmelen flot, men at Friluftsrådet gerne så en løsning med asfalt (og ridespor) fordi det giver mulighed for flest brugergrupper, også handicappede. Desuden er der meget drift i stenmelsløsningen.

Jørgen Gerner Hansen sagde, at fordelene er, at stenmel ikke revner. Der er asfalten svagere.

Claus Jespersen mente, at det også handler om at have en god vejkasse. Hvis ridespor ligger i andet niveau er det en ekstraudgift. Kan knusning give mere plads?

Anders Gedde Petersen sagde at når svellerne væk, bliver traceet lidt bredere. Han er ikke bekymret for udgifter til ridesporet, bortset fra hvis grøfterne skal rørlægges.

Per Harding spurgte til beplantningen langs banen. Han mente, det ville være uheldigt, hvis den skulle fjernes langs hele den ene side for at give plads til rytterne. Desuden ville han gerne have en løsning, hvor det var muligt at løbe på et (smalt) stykke grus.

Svend S. Jensen sagde, at han ikke vil blande sig i det tekniske. Funktionskravene må være, at man kan cykle der, men også gerne kunne løbe på grus. Der er del brombær i Slagelse by, som skal holdes i ave.

Jesper Jørgensen sagde, at grus eller stenmel vil være at forestrække. Kan godt se noget vintervedligehold ved asfalt. Bedre at løbe på grussti, men nok lige så hård hvis den er tromlet på plads.

Sara Lindholt oplyste, at projektgruppen laver et notat om forskellige modeller – fordele og ulemper mht. anlæg, drift, forskellige brugeres ønsker, æstetik mm.

Jørgen Gerner Hansen oplyste, at hvis stien skal være en velfungerende skolevej, skal den kunne sneryddes.

Claus Jespersen sagde, at det ville nærmest være kriminelt at fjerne skærverne, da de er en god ballast og hindrer ukrudt. Desuden skal der laves nogle ordentlige vejoverkørsler, der hvor store bønder bruger den. Vedligeholdelsesbredden vigtig, så maskiner ikke smadrer kanterne. I Jylland så vi at 1,5 m var for smal, når der var modkørende trafik. Vi skal i hvert fald op på 2 meter i bredden.

4. Eventuelt

Per Hardin spurgte, om stirådene kan regne med de gule streger på kortene.

Sara Lindholt forklarede, at pt. regner vi med, at det er matrikelgrænsen. Det er besluttet, at der skal findes en landinspektør, som sætter grænsen af i marken og evt. berigtiger denne, så matrikelkortet kommer til at passe fremover.

Flemming Kortsen oplyste, at veteranbanen forventes at flytte. Pengene er strøget i 1. behandling af budgettet. Der mangler en endelig tilbagemelding fra veteranbanen.

Jesper Jørgensen sagde, at hvis lodsejere tilbyder jord er det bare om at sige ja tak. Foreslog at man kan tage kontakt til Gerlev og idrætshistorisk værksted til inspiration til faciliteter.

Anna Fjordside oplyste, at DN har folk der gerne vil med ud til naturregistrering til sommer.

Claus Jespersen sagde, at ved møderne med de enkelte naboer kan man afsøge muligheden for frivillige aftaler.

Jørgen Gerner Hansen sagde, at det i styregruppen er drøftet, om der skal være en mulighed for at alle via nettet kan komme med gode ideer. Han ville gerne høre, om det var at gå stirådene i bedene?

Helle Jessen sagde, at Dansk Rideforbund har taget kontakt til Garderhusarkasernen, som ikke føler sig hørt. Det er åbenbart ikke alle, der har hørt om projektet. Synes derfor at det er en god ide.

Per Harding sagde, at Næstved stiråd har været ude og have fat i organisationer, og man har planer om det samme i Hyllinge. Man skal passe på, at man endnu engang går ud – folk har haft lejlighed til at melde sig til – det er vel det, stirådene er nedsat til?

Anna Fjordside sagde, at hendes indtryk er at stirådene er bredt sammensat.

Svend S. Jensen hvad med arbejdspladser og skoler. De vil prøve at spørge skolerne. Garderhusarnerne stod på listen hos Skørpinge/Slagelse.

Jesper Jørgensen mente, at man skal gøre sig klart hvad man vil. Det kan være med til at forebygge en proteststorm.

Flemming Kortsen sagde, at det ville være ærgerligt, hvis institutionerne kommer bagefter.

Sara Lindholt sagde, at man alternativ kan lave en høring af hvidbog, når stirådenes forslag er samlet. Man kunne så spørge, om der mangler noget?

Per Harding syntes, at det lød fornuftigt med en høringsperiode bagefter. Og ellers er det hovedfølgegruppen, der skal på banen.

Claus Jespersen roste arrangementet i Dalmose – Hyllinge har et arrangement sidst på måneden. Det er noget af det, de 30.000 pr. stiråd er tiltænkt. Næste møde er mandag d. 28. i Næstved.

Referent: Sara Lindholt, projektleder